

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Затверджую

В.о. завідувача кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
 Т.Б. Семенчук

Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

Викладач	КОБА Вячеслав Григорович Доктор економічних наук, професор	
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	<u>КОБА Вячеслав Григорович</u>	
E-mail	koba092544@gmail.com	
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій/ Кафедра Менеджменту, публічного управління та адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 608 телефон: +38066-106-03-05	
Консультації	Кожен понеділок з 11 до 13 за <u>ZOOM посиланням</u>	
Офіційна назва освітньої програми	Основи наукових досліджень	
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)	
Галузь знань, спеціальність	02 «Культура і мистецтво» 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»	
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова	
Курс/ Семестр викладання	4/7	
Обсяг дисципліни	4 кредитів ECTS / 120 загальна кількість годин	
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 24 години/ 4 годин Практичні заняття – 20 годин/ 4 години	
Форма контролю	Залік	
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.	
Мова викладання	Українська	
Мета вивчення дисципліни	є формування у здобувачів вищої освіти глибоких знань і необхідних умінь з проведення наукових досліджень, організацій наукової роботи для підготовки якісної кваліфікаційної роботи як заключного етапу навчання на першому (бакалаврському) РВО	

	спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».
Загальні компетентності	ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК33. Вміння використовувати сучасні методи обробки інформації для організації та управління соціокультурними процесами.
Програмні результати навчання	ПР2. Збирати та впорядковувати інформацію. ПР 12. Формулювати, аргументувати професійні завдання.

ЧИМ ВАЖЛИВИЙ КУРС:

Курс спрямований на ознайомлення здобувачів освіти з сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навиків формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у пошуку, доборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні мети, завдань і висновків дослідження

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1. «Наука та наукові дослідження»

Тема 1 Наука й наукові дослідження у сучасному світі

Поняття, зміст і функції науки. Наукознавство як наука. Структура і класифікація науки. Організація науки і підготовки наукових кадрів. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування. Критерій істинності науки – практика. Вимоги до опанування мови науки.

Тема 2 Методологія наукових досліджень

Об'єкти наукового дослідження та їх класифікація. Предметом наукового дослідження. Основні поняття наукового-дослідної роботи. Загальна схема проведення наукового дослідження. Використання методів наукового пізнання. Загальні методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, анологія, моделювання, абстрагування, конкретизація, системний аналіз, функціонально-вартісний аналіз, формалізація, гіпотетичний метод, аксіоматичний метод, спостереження, експеримент, спеціальні (конкретно-наукові) методи.

Тема 3 Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. правлінська інформація, її використання в науковій роботі. Бібліографічні джерела інформації. Інформаційно-пошукові мови бібліотечних фондів. Використання інтернету в пошуках інформації по темі магістерського дослідження.

Тема 4 Організація праці під час проведення наукових досліджень

Особливості творчої праці в дослідницькій діяльності. Розвиток колективної праці в науці. Принципи організації праці та її планування у наукових дослідженнях. Програма, робочий план, графік виконання робіт. Раціональний режим праці дослідника. Організація робочого місця.

Тема 5 Наукові публікації та вимоги до їх оформлення

Основні види наукових публікацій. Техніка написання тексту. Реферат. Доповідь. Наукова

монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді. Виступ. Здатність генерувати нові ідеї. Правила оформлення публікацій. Використання програми для оформлення наукових робіт значного обсягу.

Тема 6 Студентський науковий гурток як осередок науково-дослідної роботи

Функціональні завдання студентського наукового гуртка. Форми роботи наукового гуртка. Керівництво науковим гуртком. Права членів студентського наукового гуртка. Обов'язки членів студентського наукового гуртка.

Тема 7 Систематизація результатів дослідження

Види систематизації результатів дослідження і їх зміст. Бібліографічний опис джерел, які використовуються в науковому дослідженні. Обов'язкові елементи бібліографічного опису. Факультативні (додаткові) елементи. Висновки і обґрунтовані пропозиції.

Тема 8 Впровадження і ефективність наукових досліджень

Впровадження результатів наукових досліджень. Послідовність, документи впровадження закінчених наукових робіт. Ефективність наукових робіт та її критерії. Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень.

Тема 9 Практична підготовка здобувачів вищої освіти

Загальні вимоги до практики та її види. Педагогічна практика. Мета, завдання та зміст практики. Організація проведення та підбиття підсумків практики. Виробнича практика. Організація проходження виробничої практики.

Тема 10 Загальні положення про підготовку, оформлення та захист кваліфікаційної роботи

Загальна характеристика кваліфікаційної роботи. Різновиди наукових тем. Основні критерії наукової теми. Рівні наукової новизни теми. Визначення характеру конкретного наукового дослідження. Обґрунтування теми наукового дослідження. Техніка оформлення кваліфікаційної роботи. Послідовність виконання кваліфікаційної роботи. Підготовчий етап роботи над кваліфікаційною роботою. Робота над текстом кваліфікаційної роботи. Оформлення роботи. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи. Керівництво та рецензування кваліфікаційної роботи.

Тема 11 Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів

Загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів. Вимоги і методика написання фахового вступного реферату до аспірантури.

Тема 12 Підготовка і захист дисертаційної роботи

Дисертаційні роботи та їх види. Загальна методика виконання дисертаційної роботи. Вибір і затвердження теми дисертації. темою дисертації. Огляд літератури за темою дисертації. Виклад змісту і структура дисертації. Структура дисертації. Основний зміст дисертаційної роботи.

Приклади практичних завдань:

Завдання 1:

Оберіть тему наукової статті. Сформууйте до неї анотацію, постановку проблеми, проведіть аналіз останніх досліджень і публікацій по обраній темі. Опишіть цілі наукової статті.

Приклад тестового завдання:

1. Наукове дослідження – це:

- а) процес вивчення певного об'єкта (предмета або явища);
- б) опис явищ і процесів;
- в) форма розвитку науки;
- г) накопичення наукових фактів.

2. До видів студентських наукових досліджень належать:

- а) курсова робота, стаття;
- б) дипломна робота, доповідь на конференції;
- в) кваліфікаційна робота;
- г) все вищеперераховане.

3. Книга відноситься до джерел:

- а) первинної інформації;
- б) вторинної інформації;
- в) іншої інформації;
- г) накопиченої інформації.

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності доречно заохочувати їх до виконання додаткових видів робіт в певних проєктах, і враховувати цю діяльність при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропоновано виконання рефератів за темами дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» у вигляді презентацій та захистити її на практичному занятті. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Орієнтована тематика:

1. Організація творчої діяльності науковця
2. Психологія наукової творчості
3. Методологія дослідження
4. Загальнонаукова методологія
5. Конкретно наукова методологія
6. Методи і техніка дослідження
7. Використовування методів наукового пізнання
8. Наукова монографія
9. Наукова стаття
10. Тези наукової доповіді (повідомлення)
11. Методика підготовки та оформлення публікації.
12. Наукове пізнання і наукове дослідження.
13. Етапи наукового дослідження.
14. Методи досліджень на емпіричному рівні наукового пізнання.
15. Роль статистичних методів у дослідницькому процесі.
16. Види та джерела наукової інформації.
17. Пошук та накопичення наукової інформації.
18. Бібліографічний пошук інформації.
19. Пошук інформації у мережі Internet.
20. Формування інформаційної бази дослідження.
21. Систематизація та узагальнення емпіричних даних.
22. Узагальнюючі (типові) характеристики явищ.
23. Графічно-візуальні методи узагальнення даних
24. Сутність і загальна схема перевірки гіпотез.

25. Критерії перевірки гіпотез.
26. Порядкові характеристики набору даних.
27. Науковий результат: зміст і порядок оформлення.
28. Інформаційна база прогнозування.
29. Точність і надійність прогнозів.
30. Логіка і методи наукових досліджень.

Приймаються пропозиції щодо вдосконалення курсу (як лекційної, так і практичної складової).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 2 бали (до 24 балів).

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії. Максимальна сума становить 7,6 балів за кожне заняття (до 76 балів).

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються до 10 балів.

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види

			завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
0-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Посилання на Google Classroom: Основи наукових досліджень
4. Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених / За загальною редакцією Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Бабина О.. Методологія та організація наукових досліджень. Конспект лекцій К.: КДАВТ, 2011. 103с.
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Гуроров О.І. Г97 Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуроров; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
5. ДСТУ 3008:2015 Національний стандарт України. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 31 с.
6. ДСТУ 8302:2015. Національний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.

7. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с
8. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Алерта, 2019. 492 с.
9. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посібник / Н.М. Краус ; Полт. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка, каф. екон. теорії та регіон. економіки. – Полтава : Оріяна, 2012. 180 с.
10. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
11. Оспіщев В.І. Технологія наукових досліджень в економіці: навч. посібник / В.І. Оспіщев, В.В. Кривошей – К. : Знання, 2013. 255 с.
12. Палеха Ю.І. Основи науково-дослідної роботи : навч. посібник / Ю.І. Палеха, Н.О. Леміш. К. : Вид-во «Ліра-К», 2013. 336 с.
13. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-УІІ. - Київ : Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004.
14. Товт В. А. Основи наукових досліджень та методика підготовки дипломних робіт: навчальний посібник. Ужгоро: ТОВ «РІК-У», 2019. 139 с.

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій
Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій

Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ

Порушення Кодексу академічної доброчесності ДУІТ є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ. У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності ДУІТ.

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ».